

7.LEKCIJA

Song dinastija: zinātnes atklājumi, navigācija, neokonfuciānisms

Song din 宋朝 (960-1279)

- 960-1127 Ziemeļu Sun 北宋
- 1127-1279 Dienvidu Sun 南宋

Vienlaicīgi Ķīnas Z un R citas valstis

- **Dzjiņ** 金 (džurdženi),
- **Liao** 辽 (kidaņi),
- **Sjisja** 西夏 (tanguti)

Sun - Ķīnas Zelta Laikmets

plaukst lauksaimniecība, amatniecība, navigācija, pilsētu kultūra, tirdzniecība, kultūras, māksla, literatūra,

Jauninājumi navigācijā un armijā

- dažādi kuģi: kājminamais kuģis, katapultas kuģis, karavānas kuģis
- stūres airis kuģa aizmugurē
- akmeņu mešanas iekārtas armijai
- čuguns
- sprāgstvielas, pulveris
- lielgabali

Kīnas 4 svarīgākie izgudrojumi

- **papīrs** (Cai Luņ, 2.gs.mē Cai Luņ)
- **kustīgā druka** (Bi Šen, 12.gs.)
- **kompas** (ar magnētu 11.gs.)
- **šaujampulveris** (karadarbībā no 12.gs.)

Zinātnes

Matemātiķis Šao Jun (1011-1077):

- aprēķina tropisko gadu (365,2 dienas)
- pirmo reizi pasaules vēsturē lieto **NULLI**
(vienlaicīgi ar arābiem)

1090.g. Keifeng pils mehānisks un ļoti precīzs
astronomiskais pulkstenis

Arheoloģiskie izrakumi un antīko lietu pētniecība

Zhao Mingsheng un viņa sieva – dzejniece Li Qingzhao
„Akmens un bronzas ierakstu katalogs”

Džou Duņji 周敦頤 (1017-1073)

„Skaidrojums par galējās polaritātes shēmu”
(太极图说 *Taiji tushuo*)

Neokonfuciānisms

Mācība par principu 理学 *lixue*

(*li* 理 un *qi* 气 mijiedarbība)

- Brāļi Čen Ji 程颐 (1033-1107) un Čen Hao 程颢 (1032-1085)
- Džu Sji 朱熹 (1130-1200)

Mācība par prātu 心学 *xinxue*

- Lu Van 陆王 (1132-1180)

Mācība par dao 道学 *daoxue*

(*visa pasaule ir cilvēka apziņas manifestācija*)

- Van Janmin (1472-1529)

Džu Sji izcēla kā valsts mācības pamatu

Četras Grāmatas 四书 *Sishu*:

大学 **Daxue** (*Lielā mācība*)

中庸 **Zhongyong** (*Vidusceļš*)

论语 **Lunyu** (*Konfūcijas apkopotās sarunas*)

孟子 **Mengzi**

Historiogrāfija

- **Sima Guan 司马光 (1019-1086)**

„Kvalitatīvas pārvaldes visaptverošais spogulis”

(*资治通鉴 Zizhi tongjian*)